

A törvénykezdeményezés alkotmányossága, különös tekintettel a tárgysorozatba vételre

Rezümé

A dolgozat célja a törvényalkotási alapeljárás első szakaszának, így a törvényjavaslat benyújtásától az esetleges tárgysorozatba vételig terjedő rész elméleti és gyakorlati dilemmáinak, valamint alkotmányos, és a törvényalkotás vizsgált szakaszával kapcsolatba hozható további alapelvekhez fűződő viszonyának elemzése.

A törvénykezdeményezési jog Alaptörvényben konstituált alanyai (köztársasági elnök, Kormány, országgyűlési bizottság és képviselő) más-más módon és mértékben képesek a dolgozatban vizsgált alkotmányos alapelvek (demokrácia, hatalommegosztás, jogállamiság) érvényre juttatására, ugyanakkor valamennyi aktornak fontos szerepe van a demokrácia és a hatalommegosztás mentén történő parlamenti hatalomgyakorlásban.

A dolgozat az országgyűlési képviselők törvénykezdeményezési joga mentén, és a kisebbségi jogok kontextusában vizsgálja a tárgysorozatba vétel jogintézményét. Ugyan a tárgysorozatba vétel a törvényalkotási eljárásban betöltött szerepe tekintetében első olvasatra egy technikai, jelentőségében csekély jogintézménynek tűnhet, azonban dolgozatomban igyekszem rámutatni arra, hogy a kisebbségi jogok érvényesülése, ennek mentén pedig a parlament demokratikus hatalomgyakorlása tekintetében meghatározó súllyal bír a törvényhozás processzuális rendszerében.

A bemeneti szűrőmechanizmus szabályozásából, valamint az azzal összefüggő politikai gyakorlatból fakadó diszfunkciókból eredően az ellenzéki képviselők törvénykezdeményezési joga kiüresedett. A politikai kisebbséget megjelenítő képviselők nem tudják érdemben tematizálni a törvényhozást, amely a törvényalkotás aktorai közötti egyensúly felborulását, a hatalmi súlypontok eltolódását, valamint a parlamenti kormányzat túlhatalmát eredményezi. A parlamenti jog jelenlegi szabályozása ellentétes a demokratikus hatalomgyakorlás, különösen a pluralizmus elvével, nem alkalmas a politikai kisebbség jogainak védelmére, valamint a hatalommegosztás parlamenten belül megvalósuló, politikai dimenziójának érvényre juttatására.